

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๐/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๓

วันที่ ๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ศาลแขวงดุสิต ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติกระทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศสำเร็จเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในระหว่างการยึดอำนาจการปกครอง ได้ออกคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๗ ให้บุคคลรายงานตัวเพิ่มเติมซึ่งรวมถึงนายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ต่อมาออกประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ กำหนดโทษผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งที่ ๕/๒๕๕๗ ให้จำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หลังจากนั้น ได้ออกประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด อันเป็นการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนเป็นการทั่วไป ต่อมาคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติที่ ๕๗/๒๕๕๗ ให้บุคคลมารายงานตัวเพิ่มเติมซึ่งรวมถึงนายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ทั้งนี้ นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ฝ่าฝืนไม่ไปรายงานตัวตามคำสั่งให้รายงานตัวทั้ง ๒ คำสั่งดังกล่าว พนักงานอัยการศาลทหารกรุงเทพฟ้องนายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ต่อศาลทหารกรุงเทพ ในความผิดฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว ต่อมาศาลแขวงดุสิตรับโอนคดีมาพิจารณาพิพากษาคดี นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ ยื่นคำร้องว่า ประกาศ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง โดยโต้แย้งว่า

(๑) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติธรรม มีผลใช้บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง มีผลใช้บังคับย้อนหลัง และกำหนดโทษทางอาญาหนักเกินสมควร ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

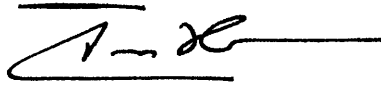
(๔) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายที่หมดความจำเป็นเนื่องจากการลงโทษทางอาญา วัตถุประสงค์ของการกำหนดโทษในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กระทำความผิดจะต้องดำรงอยู่ในขณะที่มีการลงโทษด้วย ซึ่งปัจจุบันสภาพการณ์ของบ้านเมืองเป็นปกติสุข และมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว กฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

ศาลแขวงดุสิตส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

เห็นว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความเด็ดขาดเพื่อความมั่นคงในราชอาณาจักรและเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยโดยเร็ว อันเนื่องมาจากการรัฐประหารเข้ายึดอำนาจการปกครองประเทศ การออกกฎหมายในสถานการณ์เช่นนั้น ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องกระทบหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เพื่อให้การรัฐประหารสำเร็จโดยความสงบเรียบร้อย ดังปรากฏเหตุผลในการออกคำสั่งทั้งสองฉบับว่า เพื่อให้การรักษาความสงบและการแก้ปัญหาบ้านเมืองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงออกคำสั่งดังกล่าว เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ในขณะนั้น ย่อมเป็นความจำเป็นที่จะต้องจำกัดสิทธิของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคณะบุคคลใด และย่อมเป็นความจำเป็นที่จะต้องกำหนดโทษหากฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งการกำหนดโทษจะมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นในสถานการณ์เช่นนั้น นอกจากนี้ การออกคำสั่งและประกาศซึ่งมีสถานะเป็นกฎหมายเป็นการออกในขณะที่ไม่มีรัฐธรรมนูญบังคับใช้ คำสั่งและประกาศดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายที่ออกโดยชอบแล้ว ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๕/๒๕๕๗ และ ๕๗/๒๕๕๗ แม้จะมีสถานะเป็นกฎหมาย แต่สถานการณ์ของประเทศปัจจุบันอยู่ในความสงบเรียบร้อย ย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับโทษทางอาญาแก่บุคคลที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ และ ๔๑/๒๕๕๗ อีกต่อไป เพราะถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรกว่าเหตุ ฉะนั้น เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐ แล้ว บทกำหนดโทษทางอาญาตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับ
เป็นอันสิ้นผล ใช้บังคับไม่ได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗
และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เฉพาะส่วนบทบัญญัติกำหนดโทษ
ทางอาญา ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว ข้อโต้แย้งอื่น
ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

(นายจิรนิติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ